

5770

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitkadeesj...

...wat oud is zal vernieuwd worden en wat nieuw is zal worden geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 20 februari 2010 / 6 adar 5770

Sidra Troema, Sjemot [Exodus] 25:1-27:19

Tanach blz. 159-165

Haftara: I Divree Hajamiem [Kronieken] 22:1-13,

Tanach blz.1741-1743.

Vertaling: Paula Reisner

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Terumah

TROEMA

God instrueert Mosjee de Israëlieten op te dragen materialen te doneren en een heiligdom – een Misjkan – te maken zodat God tussen het volk aanwezig zal zijn op hun tocht. De sidra schetst vervolgens uitgebreid de details over hoe de Misjkan gebouwd moet worden.

Troema - Fiona Brodie

Fiona is voorzitter van Limmoed Schotland, en presenteerde twee jaar geleden de Conference and Fest, in samenwerking met Tzedek over vrijwilligerswerk in het buitenland.

Het is een drommels goed verhaal geweest tot nu toe. We zijn getuige geweest van de grootse voortgang van de geschiedenis: vanaf de Schepping door de Vloed, hongersnood, slavernij en bloedstollende plagen naar een wonderbaarlijke ontsnapping naar de woestijn, met rivaliteit tussen bloedverwanten en onderweg menigmaal een inspirerende episode van goddelijke openbaring. De centrale en verheven openbaring van de Tien Uitspraken (Geboden) ligt nog vers in ons geheugen, vol met de morele, religieuze en beschaafde principes die verder uitgewerkt werden in Misjpatiem – en wat nu? Is de volgende opwindende episode een bouwbestek en handboek voor bouwvakkers?

Gedurende veertig lange dagen en nachten op de top van de berg Sinai ontvangt Mosjee een langdradige lange lijst van instructies. “Hoe Bouw je de Misjkan, een Doe-Het-Zelf-Gids voor de Constructie van een Tabernakel” – de technische taal is moeilijk te verteren. Wat is er gebeurd met de voortgang van het verhaal en de hoge principes? Waar gaat dit allemaal over?

Welnu, onder de verbluffende hoeveelheid details schuilt een eigenlijk eenvoudige maar buitengewone gedachte - de Israëlieten worden gevraagd “een heiligdom voor Mij te maken, zodat ik temidden van hen kan wonen.” Door de tijden heen is er veel nagedacht en geschreven over waarom de/het Oneindige een eindelijk verblijf zou zoeken. Evenveel discussie is er geweest over het gebruik van de woorden “temidden van hen” [*beto Cham*] in plaats van “erin” [*beto Cho*].

Bovendien vraagt God dat het bouw materiaal uit vrijwillige donaties zal bestaan, terwijl al het geschapene toch al zeker van Hem is. Dit begint er al interessanter uit te zien dan men op het eerste gezicht zou denken. Zou hierin misschien een klein psychologisch drama verscholen liggen?

Zou het kunnen dat deze episode niet voortspuit uit een verlangen van God om onder de mensen aanwezig te zijn, maar uit een besef van onze eigen emotionele behoeften? Hier wordt ons een gevoel van focus gegeven, iets om voor te werken, een doel voor al onze recent verworven welvaart en vrijheid, een eigen schepping om trots op te zijn. Het zal een fantastische hoeveelheid energie vereisen, maar wat een waarde zullen wij het geven – een waarde die meer is dan slechts de som van al zijn onderdelen. Het is natuurlijk van het grootste belang dat wij ons realiseren dat wij niet een monument neerzetten, dat we, als het klaar is, weer laten staan als we onze weg voortzetten. Wat telt is niet het bouwterrein of het gebouw zelf, maar zijn levendige spirituele betekenis, de energie die we erin stoppen en het feit, dat we het met ons zullen blijven meedragen als een tastbaar aandenken van het moment van de Openbaring, ook als de berg Sinai allang uit zicht is. Er is verder nog een belangrijke factor en dat is de noodzaak om samen te werken. De constructie van de Misjkan kan onmogelijk door een alleen werkend individu voltooid worden.

Hierover nadenkend kan men tot de slotsom komen dat dit alles niet zo zeer gezien moeten worden als een bouwbestek of handboek voor bouwvakkers dan wel als een blauwdruk voor het overleven. Waarschijnlijk hebben we niet alleen een bouwplan voor de Misjkan ontvangen, maar ook één voor de grote onderneming een betekenisvol leven te bouwen. Voor ons is het niet de duivel, die in het detail zit, zoals een oud Engels gezegde beweert, maar het is God. Ons succes kan afgemeten worden aan onze bekwaamheid samen de details uit te werken om ruimte te laten ontstaan voor het goddelijke in het hart van ons gemeenschapsleven. Dit is niet afhankelijk van wat voor gebouw of plaats dan ook, maar van onze gezamenlijke capaciteiten onze waardevolle geloofsovertuigingen en principes met ons mee te dragen, in wat voor ‘wildernis’ we dan ook terecht komen. Uiteindelijk bleek het toch nog een behoorlijk opwindende tekst!

Een andere invalshoek – Steve Kay Kupietzky

In sidra Troema lezen we: “De Israëlieten moeten een heiligdom voor Mij maken, zodat ik temidden van hen kan wonen” (Sjemot 25:8). God vertelt Bné Jisraël dat een Misjkan, een

speciaal heiligdom, gebouwd moet worden, zodat het Joodse volk als gemeenschap dicht bij God zal kunnen staan.

De manier waarop het Joodse volk tezamen en dicht bij God zou kunnen komen, was door iedereen op de een of andere manier te laten bijdragen aan de taak van het bouwen van de Misjkan. Maar moest de Misjkan werkelijk gebouwd worden zodat het volk dicht bij God zou kunnen komen? Zeker is dat het volk (ook zonder Misjkan) in staat was dicht bij God te komen toen het de Tien Uitspraken op de berg Sinai aanvaarde, en vandaar de vraag waarom God wilde dat ze deze Misjkan zouden bouwen? God had toch zeker geen Misjkan nodig om dicht bij het volk te komen?

Ik denk dat God het Joodse volk een Misjkan wilde laten bouwen niet alleen omdat “Hij temidden van hen zou kunnen wonen”, maar omdat Hij wist dat door de samenwerking nodig voor de bouw van de Misjkan het Joodse volk samengesmeed zou worden tot een gemeenschap, tot een hechte familie. Aangezien iedereen op de een of andere wijze een bijdrage zou leveren, bracht het de mensen samen voor een gemeenschappelijk doel en daardoor bracht het ook de verschillende stammen samen in één gemeenschap en één volk.

Het werkt net zo wanneer we Limmoed organiseren. We komen we samen als één gemeenschap en één Limmoed-familie, al hebben we verschillende achtergronden en komen we uit verschillende landen. Samen moeten we, ieder van ons, bijdragen aan het bouwen van dit project, Limmoed genaamd, precies zoals het gehele Joodse volk, iedereen, bijdroeg aan het bouwen van de Misjkan.

Ieder van ons heeft een taak te vervullen in het vormen van onze Limmoed-gemeenschap. En of je nu “goud, zilver of koper” meeneemt of “fijn linnen” of “specerijen of olie of acaciahout” of gewoon je deskundigheden en vaardigheden, als we allen samenwerken, wordt een Joodse gemeenschap gevormd. En het is in Joodse gemeenschappen zoals waarin God zeker temidden van ons zal willen verblijven, precies zoals in de Misjkan.